

1.Uvod

Aneurizma aorte je fokalna dilatacija (proširenje) najvećeg arterijskog krvnog suda u organizmu - aorte, prečnika koji je najmanje 50% veći od očekivanog normalnog prečnika za tog pojedinca. Ovo proširenje nastaje usljed postepenog smanjivanja čvrstine i elastičnosti zida aorte i obično uključuje slabost u srednjem sloju aorte (lat. *tunica media*) što dovodi do istezanja spoljašnjeg sloja (lat. *tunica adventitia*) i/ ili unutrašnjeg sloja (lat. *tunica intima*). Krv koju srce pod pritiskom pumpa kroz aortu, postepeno rasteže oslabljena zid i najčešće stvara aneurizmatско proširenje u obliku „balona“ sličnog kokošnjem jajetu. Aneurizma na svom zidu može imati depozite holesterola, kalcijuma, ili malih krvnih ugrušaka.

Bolest ima podmukao tok, često ne daje posebne simptome sve dok ne nastupe komplikacije, a tada je liječenje teže, a ishod lošiji. Najopasnija komplikacija aneurizme aorte je pojava njene rupture („pucanja“). Kao posljedica ove komplikacije nastupa jako unutrašnje krvavljenje i iskrvavljenost, pa veliki broj pacijenata uopšte ne stigne živ do bolnice. Smrtnost pacijenata nakon operativnog liječenja akutne ruptуре aneurizme trbušne aorte je velika, svaki drugi pacijent ne preživi operaciju.

Aneurizme se definišu kao ograničena proširenja za najmanje 1,5 puta u odnosu na dijametar normalne arterije. Mogu biti sakularne ili fuziformne, a susjedni arterijski segmenti su normalne veličine. Difuzna dilatacija arterija se naziva ektazija, dok je arteriomegalija, ektazija više arterijskih segmenata, obično udruženo sa višestrukim aneurizmama. Kako je arteriomegalija rjetka, arterijski međusegmenti u većine pacijenata sa višestrukim aneurizmama su normalne veličine. Aneurizme su izraz degenerativnog procesa koji se često pripisuje aterosklerozi, zbog starosti pacijenata i uvek prisutne ateroskleroze njihovih arterija. Ovom teorijom se, međutim, ne objašnjava alternativni razvoj OB (!) u mnogim a-s aortama, što ukazuje na složeniji uzrok aneurizmi. Tunika medija normalno se sastoji od vlakana elastina i kolagena sa glatkim mišićnim ćelijama i matriksom. Poznato je da u normalnoj aorti elastin omogućava popustljivost, dok je za čvrstinu i otpornost zida odgovoran kolagen. Štaviše, u eksperimentalnim modelima, razgradnja